

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

De nieuwe bibliotheekwet

En wat betekent dit voor
jouw gemeente?

Gemeenten | webinar | dinsdag 24 september 20:00 uur

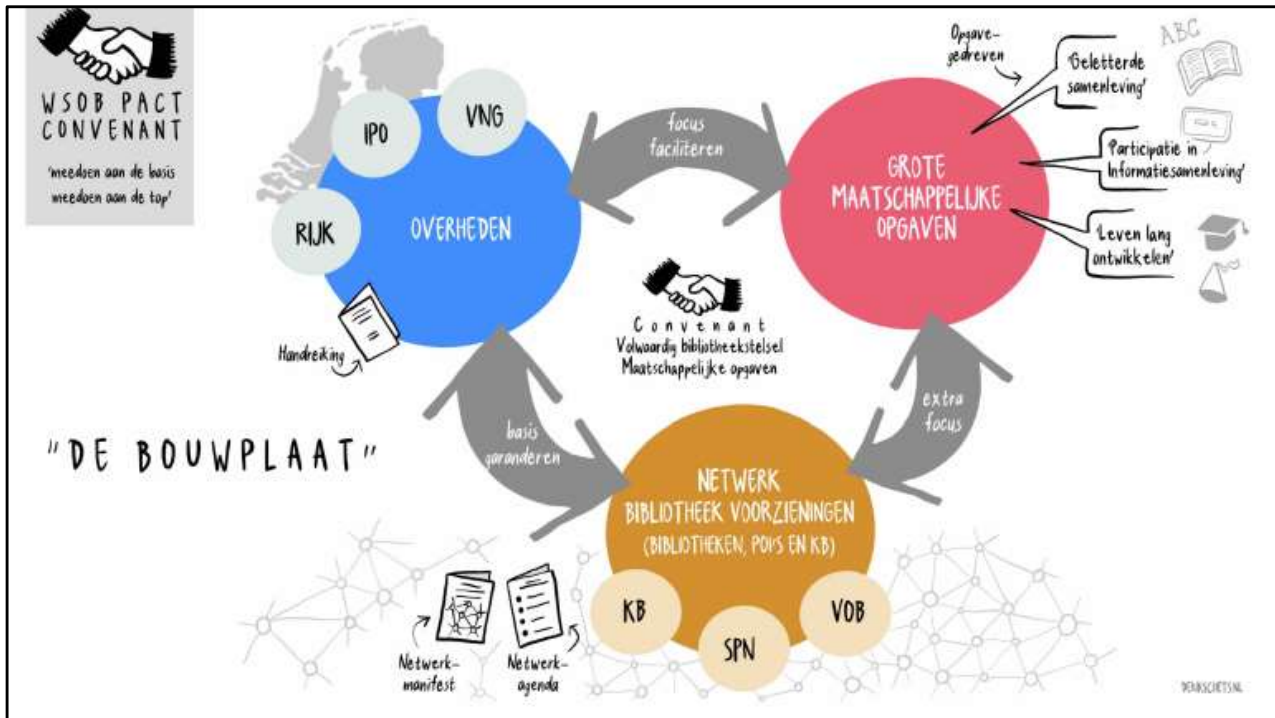

de Bibliotheek
West-Brabant

Agenda

- Landelijke ontwikkelingen: Wsob en SPUK bibliotheekherstel
- De Bibliotheek West-Brabant in vogelvlucht: 2019-2024
- Financiële ontwikkelingen
- Uniformiteit in subsidieverordeningen
- Meerwaarde van de bieb

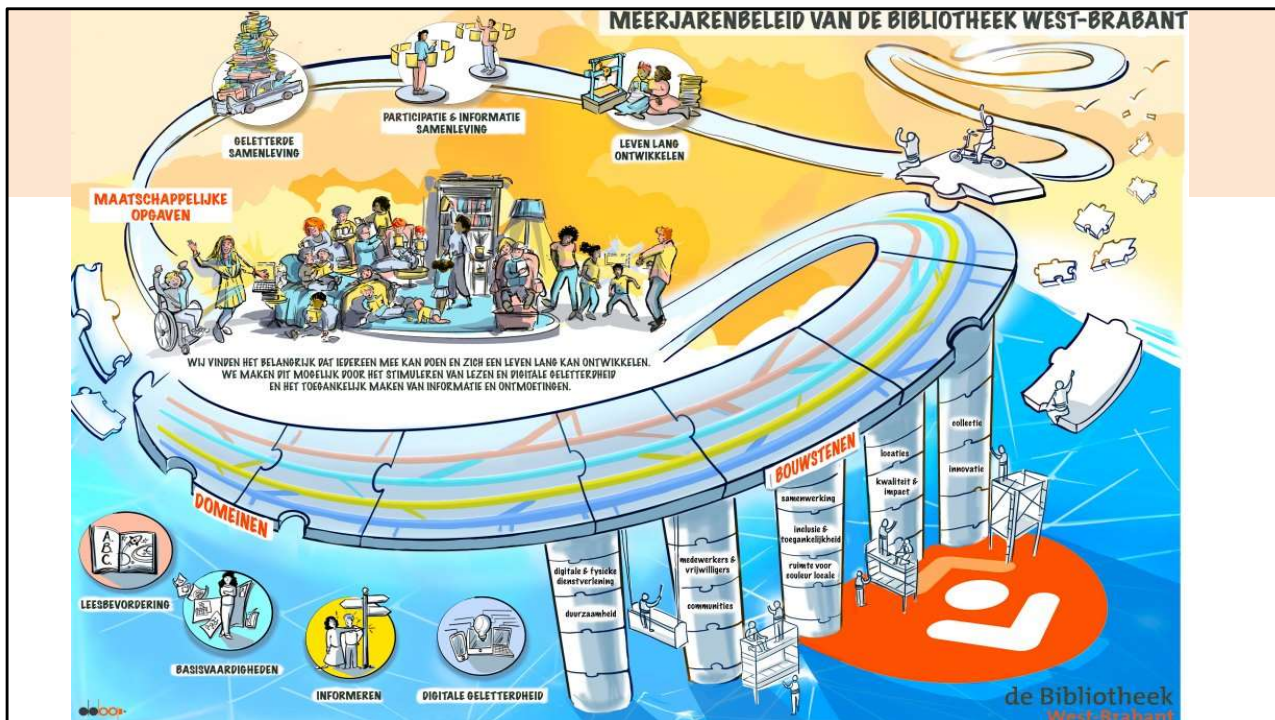

In het landelijk convenant ligt de focus op drie maatschappelijke opgaven waar bibliotheken mee aan de slag gaan.

- Geletterde samenleving
- Participatie in de informatiesamenleving
- Leven lang ontwikkelen

Om dit goed te kunnen doen, is een sterk en goed werkend bibliotheeknetwerk nodig. In het convenant staat daarom ook beschreven wat er nodig is om de toekomst van bibliotheken te garanderen.

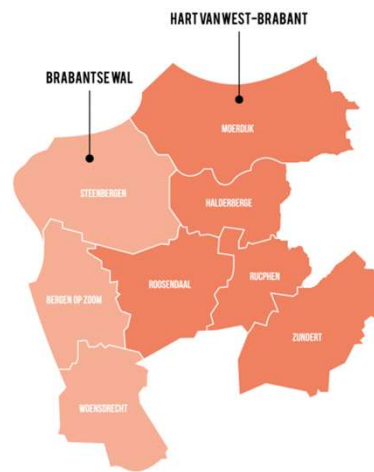
De 6 partijen van het convenant
 het ministerie van OCW
 het Interprovinciaal Overleg (IPO)
 de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
 de KB - nationale bibliotheek (KB)
 de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB)
 de Stichting Samenwerkende POI's Nederland (SPN)

- ☐ In het midden staan de missie en visie van Bibliotheek West-Brabant.
- ☐ Bovenin zijn de drie maatschappelijke opgaven te zien.
- ☐ De weg ernaar toe geven wij vorm door onze vier domeinen. De domeinen zijn met elkaar verbonden en lopen in elkaar over. Dat zie je ook in de kleuren en verbindingen op de weg terug.
- ☐ Er zijn een aantal bouwstenen die voor de hele organisatie essentieel zijn om door te ontwikkelen. Om aan te geven dat ze het geheel ondersteunen zijn ze als pijlers onder de weg gezet.
- ☐ De samenleving is volop in beweging en dat merken wij met elkaar aan de veranderende vragen. We sluiten daarom ook niet uit dat er nieuwe nu nog niet zichtbare puzzelstukjes aansluiten op onze weg. Ook dit correspondeert met ons levende beleidsplan wat maakt dat je wendbaar en flexibel blijft.

Ons werkgebied

- Bergen op Zoom
- Halderberge
- Moerdijk
- Roosendaal
- Rucphen
- Steenbergen
- Woensdrecht
- Zundert

De nieuwe bibliotheekwet

Vanaf 2026 geldt in de Bibliotheekwet een zorgplicht.

Alle gemeenten moeten dan zorgen dat inwoners toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek. Met deze regeling en een overgangsregeling in de komende twee jaar, kunnen de gemeenten het bibliotheeknetwerk versterken.

In bibliotheken komen kennis, verhalen en andere perspectieven samen. Daarom is het belangrijk dat de bibliotheek voor iedereen bereikbaar is.

Dit is de informatie die we op dit moment hebben en wat gecommuniceerd is vanuit het Ministerie van OCW en vanuit de VOB. WSOB: Wet Stelsel Openbare bibliotheken (vanaf 2015)

- ❖ Het bevorderen van lezen (o.a. van literatuur)
- ❖ Het ter beschikking stellen van kennis en informatie
- ❖ Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie
- ❖ Het laten kennismaken met kunst en cultuur
- ❖ Het organiseren van ontmoeting en debat

In 2026 komt er een wetswijziging. Hoe de wet er precies uit zal zien is nog onbekend. Eigenlijk zou de nieuwe WSOB op 1 januari 2025 ingaan maar dit is uitgesteld doordat het kabinet is gevallen. In het najaar 2024 zal de internet consultatie starten en weten we pas wat er precies in de wet staat. De grootste wijziging is dat de huidige 'bevorderingstaak' wordt omgezet naar een zorgplicht voor gemeenten en provincies. De toegang tot de openbare bibliotheek wordt hiermee voor alle inwoners gegarandeerd. Het gevolg is dat iedere inwoner binnen een redelijke afstand toegang moet krijgen tot een volwaardige openbare bibliotheek. Daarnaast zal er een minimum worden gesteld aan het aantal uren dat er een bibliotheekmedewerker in de vestiging aanwezig is.

Regering met een duidelijke ambitie

“Bibliotheken zijn onmisbaar in de strijd tegen laaggeletterdheid en in het bevorderen van leesvaardigheid, leesplezier en digitale geletterdheid. We versterken het bibliotheeknetwerk en de samenwerking tussen bibliotheken, kinderopvang, onderwijs, gemeenten en maatschappelijke organisaties. Ons doel is een doorlopende leeslijn van nul tot honderd jaar. Iedereen in Nederland moet goed kunnen lezen.”

Op Prinsjesdag 2024 is de ambitie van de regering duidelijk naar voren gekomen.

SPUK bibliotheekherstel

Het kabinet heeft in totaal 56 miljoen beschikbaar gesteld in 2023 en 2024 voor de tijdelijke regeling specifieke uitkeringen lokale bibliotheekvoorzieningen (SPUK).

- De Bibliotheek West-Brabant heeft samen met de gemeenten 11 SPUK-toekenningen gekregen.

Extra geld (€ 56 miljoen) in 2023 en 2024 ter beschikking gesteld voor het verbeteren van bestaande bibliotheek of het inrichten van een nieuwe bibliotheek: SPUK subsidies. Voor West Brabant resulteerde dit in: € 2.552.502 SPUK subsidie aangevraagd en toegekend gekregen.

Deze middelen worden ingezet om het bibliotheekherstel te realiseren. Daarna hebben we wel geld nodig voor de continuering van het bibliotheekwerk.

Septembercirculaire 2024

Herstel van het bibliotheekstelsel: De Rijksmiddelen voor het versterken van het bibliotheekwerk zijn hierin opgenomen en bedoeld voor:

- Versterking van het bibliotheeknetwerk
- Continuering van SPUK-investeringen
- Voorbereiding op de zorgplicht

Gemeenten hoeven geen verantwoording af te leggen over de besteding van de decentralisatie-uitkering.

De Bibliotheek West-Brabant in vogelvlucht: 2020 - 2024

Jaar	Financieel resultaat €
2020: 1 ^e jaar na de fusie. Tevens 1 ^e Coronajaar	297.000
2021: 2 ^e Coronajaar (geen reguliere bedrijfsvoering)	61.000
2022: Het 'nieuwe normaal' begint vorm te krijgen	-146.000
2023: 1 ^e 'reguliere' jaar: (hyper)inflatie	-429.000
2024: 1 ^e jaar met nieuwe financiële structuur en SPUK	(schatting) -75.000

De reguliere dienstverlening voeren we uit volgens het convenant dat we met de 8 gemeenten binnen ons werkgebied hebben afgesproken.

Bij de reguliere dienstverlening en continuering van het bibliotheekwerk zijn we wel met deze financiële uitdaging in aanraking gekomen.

Kostenbesparende maatregelen die de Bibliotheek zelf al genomen heeft:

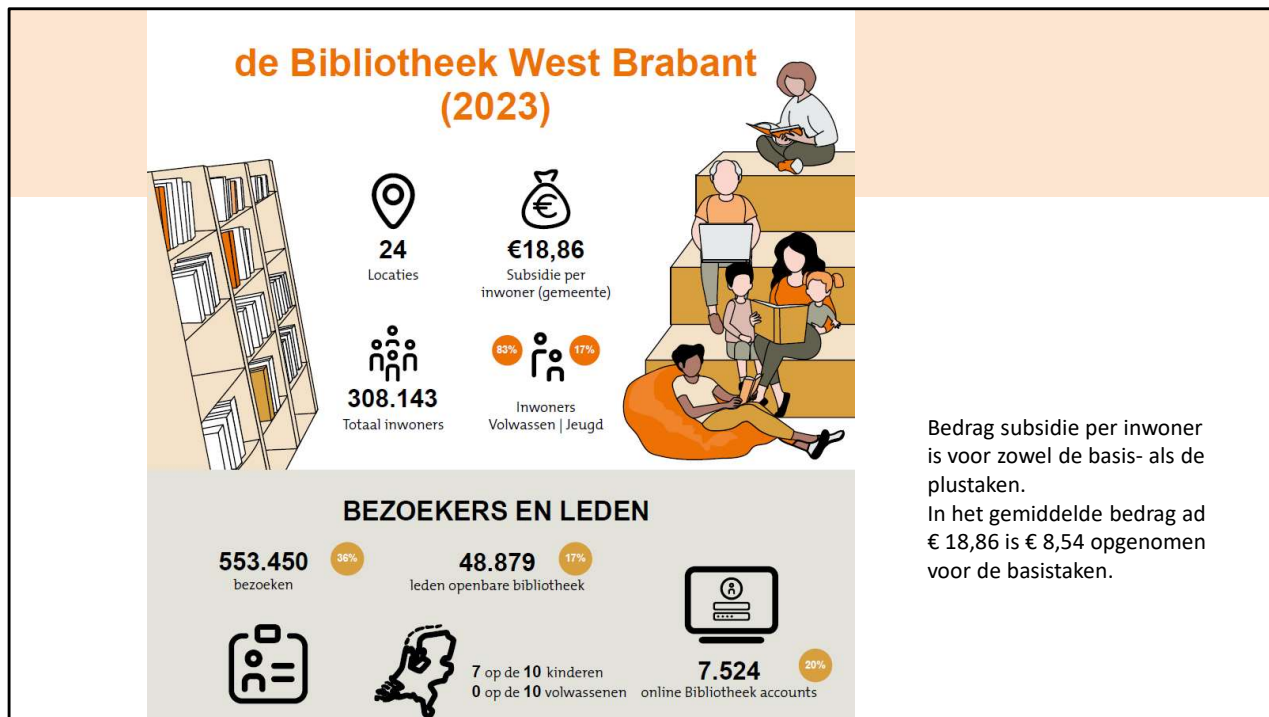
- Bestaande contracten opnieuw onderhandeld
- Overgestapt naar nieuwe leverancier (bijvoorbeeld voor telefonie)
- Uitbested werk in eigen beheer gaan doen

De negatieve resultaten worden opgevangen door het Eigen Vermogen/de Reserves van de bibliotheek.

Echter als de negatieve resultaten voortduren, is het Eigen Vermogen in 2025 negatief. Dit is een zeer ongewenste en zorgelijke situatie.

Basistaken versus Plustaken

Basis o.a.	Plus o.a.
Collectie	Kosten vestigingen
Programmering	Bemensing vestigingen
Overhead bibliotheek	Couleur locale
Training medewerkers	De Bibliotheek <i>op school</i>
Doorontwikkeling	Informatiepunt Digitale Overheid
Het hebben van een bibliotheek	Etc.

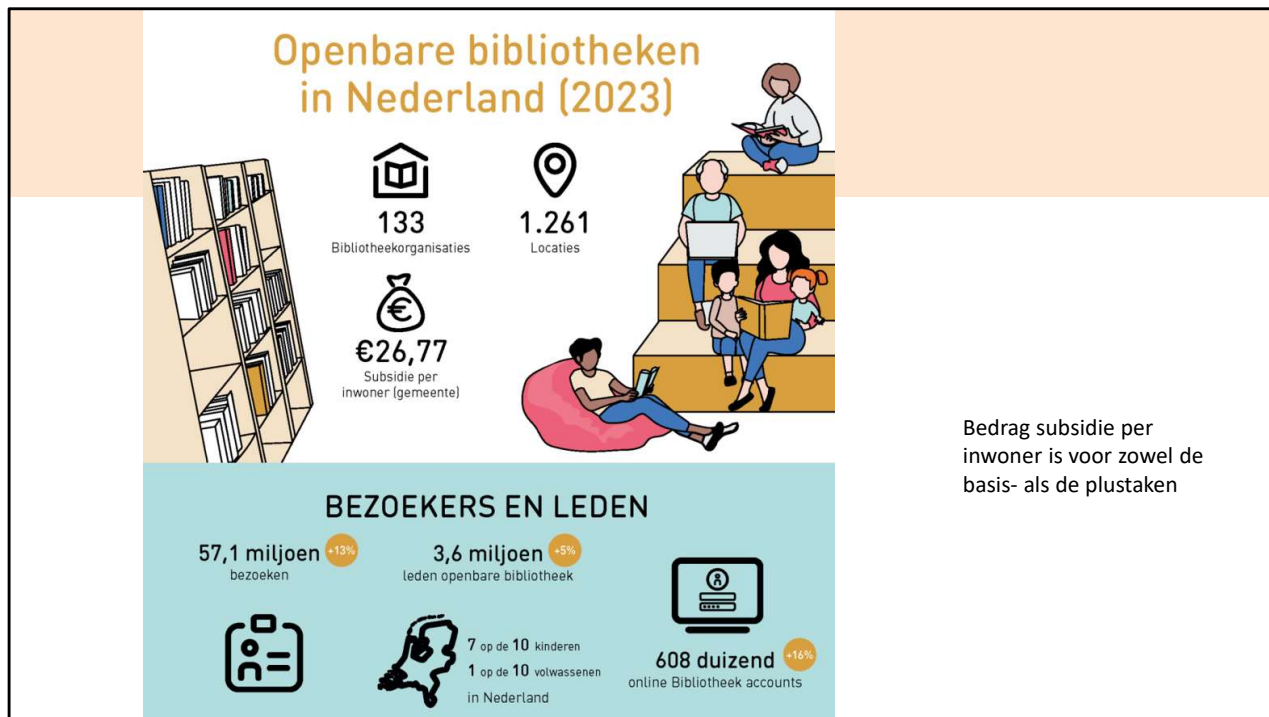
Nieuwe informatie vanuit de bibliotheekmonitor.

Bron: <https://www.bibliotheeknetwerk.nl/publicaties/dossier-bibliotheekstatistiek-2023>

Oranje: percentage 2023

Okergeel: percentage 2023 ten opzichte van 2022

Qua bezoeken en leden doen we het bij de Bibliotheek West-Brabant erg goed, we zitten hier in percentage 2023 t.o.v. 2022 ver boven het landelijke gemiddelde. In de ontvangen subsidie (Basis en Plus) zitten we ver onder het landelijke gemiddelde.

Nieuwe informatie vanuit de bibliotheekmonitor.

Bron: <https://www.bibliotheeknetwerk.nl/publicaties/dossier-bibliotheekstatistiek-2023>

Oranje: percentage 2023

Okergeel: percentage 2023 ten opzichte van 2022

Landelijke Benchmark* subsidie per inwoner voor Basisdienstverlening

Landelijk gemiddelde 2021:
€ 15,40 per inwoner

West-Brabant 2023:
€ 8,54 per inwoner

West-Brabant 2024:
€ 8,88 per inwoner

Voorstel West Brabant 2025:
€ 12,88 per inwoner

In de september circulaire 2024 (pagina 83) is opgenomen dat elke gemeente in 2025 en 2026 extra middelen ontvangt als "decentralisatie-uitkering"

* Bron: Dienst uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I)

De SPUK subsidies zijn ter voorbereiding op de nieuwe wet, dus hoogstwaarschijnlijk gaat de nieuwe wet wel door, maar dat weten we nog niet zeker.

In 2022 was dit een bedrag per inwoner van zo'n € 26,25:

https://www.bibliotheeknetwerk.nl/sites/default/files/documents/infographic_bibliotheekstatistiek_2022_1.pdf

Met de VNG werken we naar een landelijke normenkader. Dan zal het bedrag van € 26,25 voor 2022 en € 26,77 voor 2023 ook verder geïndexeerd worden.

€12,88 is het voorstel om de BWB weer gezond te maken.

Kleine gemeenten krijgen €100.000 en dat is ruim voldoende voor de dekking van die €4,- per inwoner voor het totale inwoneraantal (aantal inwoners kleiner dan 30.000). Voor gemeenten met > 30.000 inwoners komt er conform de september circulaire € 2,95 per inwoner bij.

Bedragen per gemeente

Gemeente	Bedrag	Bedrag per inwoner
Bergen op Zoom	205.597	2,95
Halderberge	100.000	3,22
Moerdijk	112.368	2,95
Roosendaal	228.799	2,95
Rucphen	100.000	4,23
Steenbergen	100.000	3,99
Woensdrecht	100.000	4,51
Zundert	100.000	4,43

Extra beschikbaar uit september circulaire 2024

In Bijlage 3.2-13, pagina 83 van de septembercirculaire, zijn de precieze bedragen per gemeente opgenomen. Hier alvast een overzicht van de bedragen die jullie in 2025 en 2026 zullen ontvangen als ‘decentralisatie-uitkering’

Betalingen: De middelen worden in de meicirculaire van 2025 overgemaakt.

Wijziging Wsob: De internetconsultatie voor de wijziging van de Wsob (Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen) wordt dit najaar gepubliceerd. Hieruit zal duidelijk worden wat er van gemeenten wordt verwacht in de voorbereiding op de invoering van de zorgplicht.

Let op: Er is een uitdaging met de continuering van de SPUK-locaties in 2026. We gaan dit nader onderzoeken en zullen de gemeenten hier zo snel mogelijk over informeren.

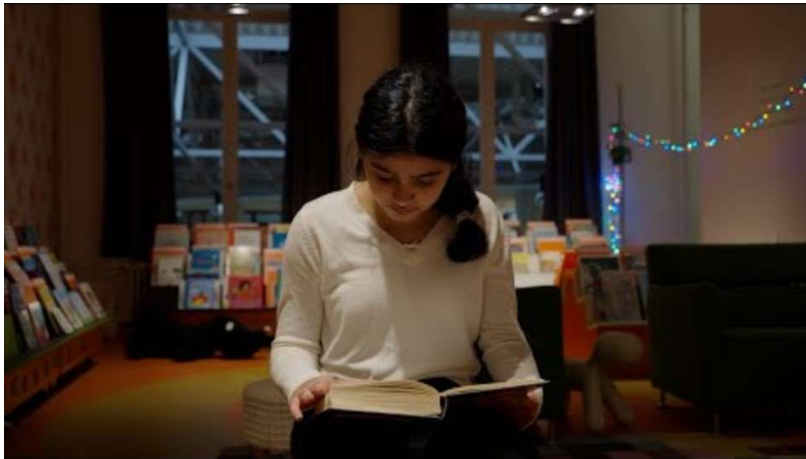
Tijdsplanning: en hoe nu verder

In de afgelopen maanden hebben meerdere bestuurlijke overleggen tussen de gemeenten en de Bibliotheek West Brabant plaatsgevonden. De urgentie voor het verhogen van het tarief per inwoner wordt (h)erkend.

De Bibliotheek West Brabant heeft met elke gemeente één of meerdere overleggen gevoerd. 7 oktober vindt het volgende bestuurlijk overleg plaats.

Idealiter vindt er in oktober 2024 besluitvorming plaats in relatie tot het verhogen van het bedrag per inwoner naar € 12,88.

De meerwaarde van de bieb

[Kijk hier de video](#)

